LØST OPPGAVE 11.333

11.333

Vi kan tenke oss å bruke denne fusjonsreaksjonen til å produsere elektrisk energi:

$$2^{2}H \rightarrow {}_{2}^{4}He$$

- a) Hvor mye energi kan bli frigjort i en enkelt reaksjon?
- b) Hvis vi kan utnytte 35 % av denne energien, og vi ønsker å produsere 2,0 · 10⁷ W, hvor mye deuterium (²H) går det da med på ett døgn?

Løsning:

a) Frigjort energi i reaksjonen $2_1^2 H \rightarrow {}_2^4 He$, finner vi ved å beregne reaksjonsenergien

$$E_{\rm r} = m_{\rm s}c^2$$

Vi finner massesvinnet: $m_s = 2 m_H - m_{He}$

Massene til deuterium ²₁H og He finner vi i tabellen:

$$m_{\rm d} = 2,014101778 \text{ u}, m_{\rm He} = 4,002603254 \text{ u}$$

 $m_{\rm s} = 2m_{\rm d} - m_{\rm He} = 2 \cdot (2,014101778 \text{ u}) - 4,002603254 \text{ u}$
 $= 0,025600302 \text{ u} = 0,025600302 \cdot 1,66 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$
 $= 4,2496 \cdot 10^{-29} \text{ kg}$

Reaksjonsenergien blir:

$$E_{\rm r} = m_{\rm s}c^2$$

= 4,2496 · 10⁻²⁹ kg · (3,00 · 10⁸ m/s)²
= 3,8246 · 10⁻¹² J = 3,82 · 10⁻¹² J

b) Produksjon av $2.0 \cdot 10^7$ W i ett døgn gir totalt

$$(2.0 \cdot 10^7 \text{ W}) \cdot 24 \cdot 3600 \text{ s} = 1.728 \cdot 10^{12} \text{ J}$$

Vi finner antall kjernereaksjoner som må til for å gi denne energimengden:

$$\frac{1,728 \cdot 10^{12} \text{ J}}{3,8246 \cdot 10^{-12} \text{ J}} = 4,518 \cdot 10^{23}$$

I hver reaksjon går det med 2 deuteriumatomer, det vil altså gå med $2 \cdot (4,518 \cdot 10^{23}) = 9,036 \cdot 10^{23}$ deuteriumatomer i løpet av ett døgn. Det svarer til en deuteriummasse på:

$$9,036 \cdot 10^{23} \cdot 2,014101778 \text{ u} \cdot 1,66 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$$

= $3,021 \text{ g}$

Dette ville vært svaret hvis vi kunne utnytte hele reaksjonsenergien. Med en utnyttelsesgrad på 35 %, får vi dette forbruket av deuterium per døgn:

$$\frac{3,021\,\mathrm{g}}{0,35} = 8,6\,\mathrm{g}$$